

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΝΟΜΙΚΩΝ

ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην πατρίδα μας αλλά και στο εξωτερικό διαχωρίζονται σε δύο (2) μεγάλες κατηγορίες : Αφενός τα συστήματα εκείνα όπου το Κράτος εγγυάται την εισροή στο ασφαλιστικό σύστημα (Ταμεία) συγκεκριμένων πόρων αλλά δεν εγγυάται τις συντάξεις, καθώς αυτό το μέλημα ανήκει στον κάθε επιμέρους κοινωνικοασφαλιστικό φορέα, επενδύοντας τα διαθέσιμα των πόρων που διαχειρίζεται και αφορούν στα συστήματα , εκείνα που δεν εισφέρονται πόροι και το κράτος εγγυάται την ελάχιστη (εθνική) σύνταξη.

Ετσι στην πατρίδα μας υπάρχουν Ταμεία, για τα οποία το κράτος εγγυάται χρηματοδοτώντας τη βασική σύνταξη (π.χ. ΙΚΑ, ΟΕΕΕ κλπ.) η οποία σήμερα ανέρχεται στα 360€, όχι όμως για το ΕΤΑΑ (δικηγόροι, ιατροί μηχανικοί) ούτε το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ (δημοσιογράφοι) (άρθρο 37 Ν. 3863/10). Αυτό σημαίνει ότι το ΤΑΝ πρέπει να εξευρίσκει πόρους για να εξασφαλίζει το σύνολο των απαραίτητων διαθεσίμων για την πληρωμή των συντάξεων και των εν γένει παροχών του ταμείου τόσο από τις άμεσες ασφαλιστικές εισφορές, όσο και από τους πόρους που εισρέουν από άλλες πηγές (συμβόλαια, αναλογικά δικαιώματα, τόκοι κλπ).

Ετσι καθήν περίπτωση το ΤΑΝ δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά διαθέσιμα, δεν θα δύναται οι δικηγόροι και οι λοιποί ασφαλισμένοι να λάβουν ούτε ένα (1) ευρώ από το Ταμείο ή από το Δημόσιο ως σύνταξη (κύρια και επικουρική) αλλά και εφάπαξ.

Η ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΑΝ

Το Ταμείο Νομικών όπως και πολλά άλλα ασφαλιστικά Ταμεία εμφανίζουν σύμφωνα με τις αναλογιστικές μελέτες, που έχουν λάβει χώρα στο παρελθόν μετά από εντολή της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας τεράστια αναλογιστικά ελλείμματα, επειδή η δόμηση της οικονομικής τους βάσης ήταν της λογικής 100:100 δηλαδή βάζεις 100 ασφαλιστικές μονάδες και λαμβάνεις 100 πάλι ως ασφαλιστικό προϊόν (συντάξεις, εφάπαξ κ.ο.κ.), διότι δεν υπήρχε σωστή εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των φορέων με βάση την αναλογιστική λογιστική, καθώς τα πάντα δομήθηκαν στην προοπτική της επένδυσης των εισρεόντων πόρων, που είχαν χαρακτηριστεί αρχίθεν από κάποιους ως «εργοδοτική εισφορά» και από άλλους ως «κοινωνικό πόρο».

Όμως στην πορεία της εξέλιξης το Κράτος με σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων του, (ΝΔ1611/50 άρθρο 1) υποχρέωσε το Ταμείο Νομικών καθώς και τα άλλα ασφαλιστικά ταμεία να τηρούν λογαριασμό διαθέσιμων ΑΤΟΚΑ στην Τράπεζα της Ελλάδος, με αποτέλεσμα να μην δύναται το Ταμείο Νομικών να έχει έσοδα και πόρους από την τοκοφορία των αποθεματικών τους, πρακτική που σταμάτησε το 1982 (ν.1266/82) και μόλις το 1992 με τον ν.2076/92 (άρθρο 13) προβλέφθηκε για τα αποθεματικά των ταμείων η επένδυση σε χρηματοοικονομικά προϊόντα .

Όμως σύντομα το Ταμείο δέχτηκε τρία (3) χτυπήματα στην επάρκεια των διαθεσίμων του. Καταρχήν νομοθετήθηκε ότι το 10% των ετησίων εσόδων του θα μεταφέρεται έκτοτε στον ΑΚΑΓΕ (Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών) δηλαδή συνδρομή των λεγόμενων «ευγενών» Ταμείων (620.000€ εισφέρει το ΤΑΝ σε ετήσια βάση στον ανωτέρω λογαριασμό) υπέρ των «προβληματικών», σε μια πρωτοφανή διασύνδεση των δύο (2) διαφορετικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης που προειρήθησαν. Στη συνέχεια καταργήθηκαν μια σειρά από πόροι του (λχ. άρθρο 51 ν. 4281/2014 για την κατάργηση του πόρου από τις μετατροπές των ποινών φυλάκισης), καθόσον θεωρήθηκαν ότι συνιστούν παραβίαση της σχετικής κοινοτικής οδηγίας περί εμμέσου φορολογίας, ως «υπέρ τρίτων» κρατήσεις, δηλαδή δεν αντιμετωπίστηκαν ως «εργοδοτικές εισφορές» αλλά ως «κοινωνικοί πόροι». Την ίδια στιγμή που με ευθύνη των εκάστοτε κυβερνήσεων δεν αποδόθηκε στο ΤΑΝ ο πόρος από την τριμερή χρηματοδότηση υπέρ των νέων ασφαλισμένων μετά την 1.1.1983 από τα άρθρα 22 και 35 ν.2084/92, το άνω ποσόν σήμερα ανέρχεται στα 258 εκ. ευρώ.

Τέλος με τον πρόσφατο νόμο για το PSI τα χρηματικά διαθέσιμα, του ΤΑΝ που ήταν τοποθετημένα ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ εκ του νόμου σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου «κουρεύτηκαν» με αποτέλεσμα από τα 769.213.292 € που υπήρχαν σε ομόλογα στις 28.2.2012, απέμειναν στο λογαριασμό του ΤΑΝ μετά τις 31.3.2012 μόλις 232.593.434.€ και από τον λογαριασμό του ΤΕΑΔ από 226.666.954 € μόλις 68.786.999€. Δυστυχώς μέχρι σήμερα οι Διοικήσεις του ΕΤΑΑ παρότι έχουν λάβει σχετική απόφαση δεν έχουν ασκήσει ένδικα βοηθήματα κατά του Ελληνικού Δημοσίου για να διεκδικήσουν τα χρήματα που χάθηκαν από το PSI, για την απόφαση της Πολιτείας περί υποχρεωτικής τοποθέτησης των διαθεσίμων του Ταμείου σε ομόλογα του Δημοσίου αντί σε «κλειστές» προθεσμιακές καταθέσεις.

Μετά τις ανωτέρω εξελίξεις τα χρηματικά διαθέσιμα πάλι με νόμο(ν.3586/07 και ν.2469/97) τοποθετήθηκαν, μαζί τα άνω αποθεματικά και άλλων Ταμείων και ΝΠΔΔ στο άνω αποκληθέν «Κοινό Κεφάλαιο» σε ένα χρηματιστηριακό προϊόν αποτελούμενο από ρευστά διαθέσιμα αλλά και τοκομερίδια, η συνολική αξία των οποίων κυμαίνεται ανάλογα με τις αποδόσεις του Χ.Α.Α.

Ετσι, η σημερινή αποτίμηση της περιουσίας σε χρήμα και τίτλους (κινητές αξίες) καταστάσεις των ΤΑΝ/ΤΕΑΔ έχει ως κάτωθι (με στοιχεία μέχρι 31.12.2014): 207.286.684 € ΤΑΝ και 52.966.435€ ΤΕΑΔ.

Τα δε διαθέσιμα των ΤΑΝ / ΤΕΑΔ σε τοκομερίδια του Κοινού Κεφαλαίου εντός του 2014 εμφάνισαν οι μεν μετοχές μείωση κατά 52 % και 39% αντίστοιχα, τα αμοιβαία κεφάλαια κατά 2% τα δε ομόλογα κατά 1% με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 2014 ανέρχονταν σε 216.797.124€, τον Δεκέμβριο έπεσαν σε 188.227.061€ ΤΑΝ και του ΤΑΕΔ από 52.954.835€ σε 50.993.153€.

Την ίδια ώρα τα συνολικά έσοδα του Ταμείου το έτος 2012 ανήλθαν στα 174.311.545 €, το 2013 σε 170.004.972 € και το 2014 σε 145.323.673€. Η μείωση οφείλετο σε κάθετη πτώση του πόρου από τις μεταβιβάσεις ακινήτων, χρηματικές ποινές κοκ (από 79,2 εκ. € σε 49 εκ. € καθώς και του πόρου από επιχ/κες δραστηριότητες (τόκοι ,καταχωρήσεις στο ΔΔΔ κλπ) από 14,3 σε 5,8 εκ. € ενώ ο πόρος από τις άμεσες ασφαλιστικές εισφορές εμφάνισε ΑΝΟΔΟ από 80,7 εκ. € σε 90,3 εκ. € (!!)

Γι' αυτό το λόγο (σημαντική μείωση εσόδων), το 2014 το Ταμείο για να πληρώσει συντάξεις αναγκάστηκε να αναλώσει 29.800.000 ευρώ από τα διαθέσιμα του λογαριασμού του «Κοινού Κεφαλαίου» για να μπορέσει να πληρώσει συντάξεις και λοιπές παροχές και 2.200.000€ για το ΤΕΑΔ (επικουρικές συντάξεις). Επίσης για το 2015 ο προϋπολογισμός είναι πάλι ελλειμματικός κατά 19.134.700€ ΤΑΝ και 843.600 (ΤΕΑΔ) αντίστοιχα, χωρίς να αποκλείεται μεγαλύτερο «άνοιγμα» αν συνεχιστεί η καθοδική πορεία των εσόδων του Ταμείου.

Δηλαδή παρουσιάζεται μια μείωση των ετησίων εσόδων του ΤΑΝ κατά 40% τη στιγμή που οι ασφαλιστικές εισφορές παρουσιάζουν άνοδο 3% (!!!). Η άνω άνοδος των ασφαλιστικών εισφορών οφείλεται κυρίως στους νόμους περί ρύθμισης οφειλών αλλά και στη λειτουργία του ΚΕΑΟ. Ειδικότερα σύμφωνα με το Δείκτη Εισπραξιμότητας του ΚΕΑΟ εντός του 2014 επι απαιτητών ασφαλιστικών εισφορών συνολικού ύψους 112.441,974€ εισεπράχθησαν 81.551.083,26 €, ήτοι ποσοστό 73%. Μάλιστα απεστάλησαν στο ΚΕΑΟ φάκελλοι 660 ασφαλισμένων από το σύνολο των 1550 βεβαιωμένων οφειλών του ΤΑΝ, με συνολικές εισφορές 32.000.000€ από το σύνολο των 50.541.000 € βεβαιωμένων οφειλών. Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ότι οι οφειλές άνω των 5.000 ανά ασφαλισμένο ανέρχονται στα 82 εκ. € (!), περισσότερες δε οφειλές από αυτές ανατρέχουν σε έτη (βεβαίωσης) πριν το 2010 ότε εμφανίσθηκε η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, ενώ οι κάτω από 5.000€ ανέρχονται σε 20 εκ. €(!).

Την ίδια στιγμή οι εκκρεμείς υποθέσεις προς διαβίβαση ανέρχονται σε 9.3 εκ. €, επίσης 10.641.000€ πρέπει να ολοκληρωθούν και μένει να προωθηθούν οφειλές 10 εκ. ευρώ.

Με βάση τα ανωτέρω στοιχεία αν κάθε χρόνο εμφανίζεται έλλειμμα στο ΤΑΝ κατά 30 εκ. ευρώ, όσα δηλαδή ήταν περίπου τα χρήματα που αναλάβαμε πέρυσι από τα διαθέσιμα του ΤΑΝ, το Ταμείο και με δεδομένη τη σημερινή κατάσταση εσόδων του (αν δεν αυξομειωθούν) θα έχει να δίδει συντάξεις για τα επόμενα 6-7 χρόνια (!!!).

Ετσι, το Ταμείο βρίσκεται στην ευθεία της τελικής αποδόμησης σε ένα ζοφερό τοπίο, τη στιγμή μάλιστα που όπως προαναφέρθηκε, δεν υφίσταται δυνατότητα λήψης από το Δημόσιο, ούτε της ελάχιστης εγγυημένης σύνταξης των 360€ που δικαιούνται οι συνταξιούχοι των Φορέων κοινωνικής ασφάλισης «εγγυημένων αποδόσεων». Και αυτό ενώ το Κράτος δεν έπρεπε είχε παρέμβει στη διαχείριση των διαθεσίμων του Ταμείου, το έπραξε αυτό τρις, με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν. Σαν να μην έφταναν όλα αυτά με τον πρόσφατο ν.4254/14(άρθρο 222) το ΤΕΑΔ καταργείται από 1.7.2015 και εντάσσεται ο κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης στο ΕΤΕΑ με αποτέλεσμα τη σύνδεση της επικουρικής σύνταξης με το γνωστό «Δείκτη Βιωσιμότητας», γεγονός που οδηγεί την επικουρική σύνταξη στην πλήρη απομείωση, εκτός αν συσταθεί μετά από απόφαση της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης.

Με δεδομένη την δραματική κατάσταση αυτή στον ασφαλιστικό μας φορέα(ΤΕΑ), οι ενέργειες που πρέπει να λάβουν χώρα άμεσα στην κατεύθυνση της διάσωσης της βιωσιμότητας του ΤΑΝ είναι οι κάτωθι:

- 1) Άμεσα δικαστική διεκδίκηση κατά του Ελληνικού Δημοσίου των διαθεσίμων που «κουρεύτηκαν» με το «PSI» λόγω της υποχρεωτικής από την Πολιτεία επένδυσης αυτών σε κρατικά ομόλογα
- 2) Επίσης δικαστική και εξώδικη διεκδίκηση των 258 εκ. ευρώ από την τριμερή χρηματοδότηση νέων ασφαλισμένων μετά την 1/1/93 βάση του ν. 2084/92
- 3) Κατάργηση της υποχρεωτικής εισφοράς του πόρου υπέρ ΑΚΑΓΕ (άρθρο 150 ν.3655/08)
- 4) Επένδυση των διαθεσίμων μέσω της ΕΔΕΚΤ/ΑΕΠΕΥ (επενδυτική εταιρεία Διαχείρισης Διαθεσίμων Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, άλλως τοποθέτησης τους ΜΟΝΟΝ σε προθεσμιακές καταθέσεις.
- 5) Κατάργηση του ν.4254/14 αναφορικά με την υπαγωγή του ΤΕΑΔ στο ΕΤΕΑ από 1.7.2014
- 6) Εξεύρεση νέων πόρων που δεν θα συνδέονται με τα συμβόλαια για την Επαναρτίωση των Ταμείων
- 7) Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ΤΑΝ(πχ. Ξενοδοχείο«ESPERIA») που ρημάζει τόσα χρόνια ξενοίκιαστο, οικόπεδο πλατεία Κλαυθμώνος κοκ)
- 8) Άμεση διάθεση των 10,5εκ. ευρώ που έχουν συγκεντρωθεί στο Λογαριασμό Αλληλεγγύης και τηρείται στον ΟΑΕΔ, υπέρ των πλέον ασθενών κατηγοριών συναδέλφων, με άμεση έκδοση την επίδοση της σχετικής ΥΑ, που έχει ήδη εκπονήσει το ΤΑΝ, αλλά μέχρι σήμερα δεν την έχει κυρώσει ο αρμόδιος Υπουργός ώστε να μην έχουν διατεθεί στους δικαιούχους του άνω Λογαριασμού
- 9) Είσπραξη των οφειλών του ΤΑΝ, ιδίως αυτών που βεβαιώθηκαν πριν το 2010 και ανέρχονται σε μεγάλα χρηματικά ποσά (πχ. Άνω των 20000 ή των 30000€ με τη χρησιμοποίηση κάθε νόμιμου εξωδίκου ή δικαστικού τρόπου/μέσου
- 10) Άμεση στελέχωση του ΤΑΝ με την ανάκληση των αποσπάσεων και μετακινήσεων υπαλλήλων και τη μετάταξη άλλων, καθώς όλες σχεδόν οι υπηρεσίες υπολειπουργούν και δεν εξυπηρετούν στοιχειωδώς τους δικηγόρους.
- 11) Κατάργηση της εξαίρεσης των συντάξεων του ΤΑΝ από την ελάχιστη εγγυημένη σύνταξη του ν.3863/10 και ένταξη των ασφαλισμένων του στο σύστημα της κατώτατης εθνικής σύνταξης.

ΥΓ. 1. Οι άνω προτάσεις εγκρίθηκαν (ομόφωνα) από το ΔΣ/ΔΣΑ στη Συνεδρίαση της 17/2/2015

ΥΓ. 2. Προφανώς στα στενά πλαίσια του παρόντος άρθρου δεν θίγονται θέματα ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων και των αναγκαίων τροποποιήσεων που πρέπει η νέα κυβέρνηση να κάνει στο συγκεκριμένο ακανθώδες και άκρως σημαντικό θέμα, το οποίο μαστίζει τη μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων με δεδομένο ότι το ποσοστό των ασφαλισμένων που δεν καταβάλουν τις ετήσιες ασφαλιστικές τους εισφορές αυξάνεται κάθε χρόνο ραγδαία, έχοντας φτάσει (με δεδομένα του 2014 για τις εισφορές του 2013) στο 40-45% των ενεργών ασφαλισμένων του.